گفت‌وگوی داغ با رئیس سازمان غذا و داروی کشور

گاهی خبرنگارها سرباز مافیا می‌شوند!

ایران به خودکفایی ۹۷ درصدی در تولید دارو رسیده است / عکس: خبرگزاری صدا و سیما

لیلا شوقی

جامعه

«نداریم یا نایاب است...» این جملات برای افرادی که این روزها به داروخانه‌ها می‌روند آشناست، جملاتی که خیلی از بیماران را ناامید و دست خالی برمی‌گرداند. بعد از تحریم‌های دارو، مشکلات بیشتری هر روز بر سر بیماران هوار می‌شود، فرقی هم ندارد چه مشکلی، از نایابی داروهای آنتی‌بیوتیک و پانسمان بیماران ای‌بی بگیرید تا گران شدن چند دوره‌ای داروهای روتین. مشکلات حوزه دارو به این موارد ختم نمی‌شود، مافیای دارو هم پایه همیشگی مشکلات است، مافیایی که باعث شده این روزها کپسول‌های آنفلوآنزا در ناصرخسرو به وفور و با قیمت بالا یافت شود. همه این مسائل را با محمدرضا شانه‌ساز، رئیس سازمان غذا و دارو در میان گذاشتیم، هرچند او می‌گوید مشکلات دارویی آنقدر جدی نیست و همه چیز تحت کنترل است، اما در میانه گفت‌وگو ما را به همدستی با مافیا متهم کرد.

آخرین باری که دوستانتان برای کمبود دارو از شما کمک گرفتند، چه زمانی بود؟

هر روز از ما کمک می‌گیرند.

دنبال چه داروهایی هستند؟

داروهای اعصاب و روان، آنکولوژی، قلبی و عروقی، انسولین و دیابت.

پس برای داروهای کمیاب به شما مراجعه می‌کنند؟

عموما دارویی را که خودشان نتوانسته‌اند پیدا کنند، از ما می‌خواهند که پیدا کنیم.

اما چنین داروهایی حتما در ناصرخسرو پیدا می‌شود. شما آخرین بار کی به ناصرخسرو سر زدید؟

ده روز پیش سر زدم. مشکلی وجود نداشت.

اما اخیرا که ما آنجا بودیم کپسول تامیفلو تا ورقی ۸۰۰ هزار تومان نیز معامله می شد. واکسن آنفلوآنزا نیز در دست دلالان بود.

واکسن آنفلوآنزا نباید حالا تهیه شود، ولی برخی از پزشکان درحالی که می‌دانند بهترین زمان برای تزریق این واکسن تمام شده، تبلیغات می‌کنند که باید این واکسن تزریق شود بعد مردم فکر می‌کنند که واکسن کم است. امسال ۳۰ درصد بیشتر از سال گذشته، واکسن وارد کردیم. درباره قرص تامیفلو هم امسال ۲/۵ برابر بیشتر وارد کردیم.

اما کمبود قرص تامیفلو در برخی مراکز درمانی مردم را به دردسر انداخته است.

چون این دارو در هر داروخانه‌ای نباید عرضه شود.

ولی در ناصرخسرو خرید و فروش می‌شود.

چون این شبهه به بیمار القا شده است که قرص آنفلوآنزا را باید مصرف کند. هر داروخانه‌ای نباید این کپسول را داشته باشد و هر پزشکی هم نباید این دارو را تجویز کند. این قرص فقط در مراکز بهداشتی درمانی و زیرنظر معاونت بهداشت ارائه می‌شود. بیماران باید برای این دارو از معاونت بهداشت تاییدیه بگیرند. این سختگیری‌ها به خاطر این نیست که محدودیت دارو داریم، بلکه به این دلیل است که این دارو، مقاومت دارویی ایجاد می‌کند. امسال به خاطر افزایش بیمار و مصرف‌کننده، معاونت درمان، معاونت بهداشت و سازمان غذا و دارو تصمیم گرفتند که این قرص در بیمارستان‌ها و داروخانه‌هایی که زیرنظر معاونت درمان است، توزیع شود.

چرا چنین داروهایی که در انحصار وزارت بهداشت است در ناصرخسرو پیدا می‌شود؟

دو دلیل دارد. یکی از آنها مصرف القایی است. چون نیاز کاذبی برای این دارو تعریف شده است، بنابراین مردم به ناصرخسرو مراجعه می‌کنند. دلیل دوم هم روزنه‌ای است که در وزارتخانه وجود دارد که ما برای مقابله با آن سیستم ردیابی داروها را راه انداختیم. مردم نباید داروهایی را که برچسب اصالت ندارند، مصرف کنند. به همین دلیل سیستم برچسب‌گذاری یا تی‌تک را برای همه داروها، راه‌اندازی می‌کنیم. از ابتدای سال ۹۹، هر کسی که دارویی را مصرف می‌کند باید کدهای دارو را برای شماره تماسی که معرفی می‌کنیم، بفرستد تا اصالت دارو تایید شود. با این پروسه، اگر کسی از ناصرخسرو خرید کند، ولی شماره نداشته باشد، این دارو را تایید نمی‌کنیم. اگر این کد را داشت و اصالت تایید شد، این دارو قابل ردیابی است و مشخص می‌شود از کدام شرکت واردکننده، کدام شرکت توزیع یا از چه داروخانه‌ای وارد ناصرخسرو شده است.

آیا راه حل مشکلات ناصرخسرو به این ترتیب حل می‌شود؟

ما در زمینه مبارزه با قاچاق دارو و سوءاستفاده دارویی، جزو کشورهای پیشرو و مشابه اروپا هستیم. در آمریکا زیر ۵ درصد داروهایشان، تقلبی یا غیراستاندارد است. این آمار در اروپا ۵ تا ۱۰ درصد است. در کشورهای در حال توسعه این آمار حدود ۱۵ درصد است. در کشورهای همسایه، بالای ۵۰ درصد سوءاستفاده دارویی داریم.

اما در کشورمان مافیای دارو خیلی فعال است. آقای نمکی درباره این مافیا بارها هشدار داده است.

مافیا در هر کالایی که سود اقتصادی دارد، وجود دارد. کسانی که بازار را در دست گرفته‌اند، به طرق مختلف اجازه نمی‌دهند تا بازار دست شخص دیگری باشد و با این تعریف، در دارو هم مافیا داریم.

چرا درباره مافیای دارو آن‌طور که باید روشنگری نمی‌کنید؟

شفافیت را با سیاست‌های دکتر نمکی شروع کرده‌ایم. ما هیچ چیز را مخفی نکرده‌ایم. تلاش می‌کنیم که قوانین بهتر شوند. نگاه غلط مسؤولان قانونگذاری ما، مسؤولان نظارتی ما و مسؤولان اجرایی عالی‌رتبه ما به قانون باعث ایجاد مافیا شده است.

شما به عنوان متولی نظارت بر دارو، چرا این نگاه را تغییر نمی‌دهید؟

سازمان غذا و دارو یك سازمان اجرایی است. اگر یك دارو، در بازار وجود دارد، ما آن را تایید کردیم، ولی اگر بعد از ده سال، آن شرکت داروسازی خطا کرد، آیا من گناهکارم؟ ضوابط مجوز گرفتن خیلی طولانی است اما نظارت بر عملکرد همین شرکتی که مجوز گرفته، خیلی کم است. اگر تولیدکننده‌ای خلاف می‌کند، سازمان غذا و دارو یك طرف میز قرار می‌گیرد و قوه قضاییه طرف دیگر میز می‌نشیند و ما متهم می‌شویم. شرایط سختی که برای صدور پروانه در نظر می‌گیریم باعث ایجاد مافیا می‌شود.

آیا شما نمی‌توانید، این شرایط را اصلاح کنید؟

در تلاشیم تا این شرایط را اصلاح کنیم. خود شما به عنوان خبرنگار، سرباز مافیا هستید. چرا می‌گویید که قرص آنفلوآنزا نایاب است؟

در گزارش‌های میدانی شاهد کمبود دارو بودیم و به عنوان رابطه بین مردم و شما، حرف مردم را درباره کمیابی دارو منتقل می‌کنم، آیا این نشان مافیاست؟

مافیا این‌قدر پیچیده عمل می‌کند که از زبان من و شما حرفش را می‌زند. فکر هم می‌کنیم که با مافیا مبارزه می‌کنیم. اطلاع‌رسانی هم به کمك آنها آمده است.

چرا شما از امکان اطلاع‌رسانی استفاده نمی‌کنید؟

قبل از ما، آنها از وسایل اطلاع‌رسانی استفاده کرده‌اند.

ماجرای کیك‌های آلوده به کجا رسید؟ چرا درباره آن خبری نمی‌شنویم؟

کیك‌هایی که در آن قرص جاسازی شده بود، یك حمله تروریستی اقتصادی بود. نکته اینجاست که هیچ آسیبی به محصولات تولید داخل وارد نکرده است و بیشتر یك جنبه روانی داشت تا صنعت غذایی در عرصه داخلی و بین‌المللی، در موضوع صادرات را دچار مشکل کند. این اتفاق عملی ضدبشری و سازماندهی‌شده بود. همکاران من در خطوط تولید به دفعات، نمونه‌برداری کرده و کشف کردند هیچ مشکلی در چرخه تولید وجود ندارد.

اما در ابتدا ما با گزارش‌های مصدومیت کودکان مواجه شدیم.

در گزارش‌های اولیه بله، محل عرضه، در مدارس و به بچه‌ها بوده است. این کیك و کلوچه از مراکز توزیعی که مورد تایید نبود، تهیه شده بود که ما و وزارت آموزش و پرورش، تذکرات لازم را داده‌ایم. در حال حاضر گزارش‌ها از وجود قرص درون کیك‌ها و کلوچه‌ها کاهش پیدا کرده است. ما بیش از سه میلیون شاغل در بخش مواد غذایی داریم. بیش از یك میلیارد دلار، در همین بخش صادرات وجود دارد. به همین دلیل این بخش را هدف قرار داده‌اند.

آیا تحریم‌ها در زمینه تولید دارو کمك‌کننده بوده است؟

بله یقینا کمك کرده است. با ظرفیتی که در کشور داریم، ذخایر دارویی خوبی داریم.

ولی برای بیماران خاص با کمبود دارو مواجه شده‌ایم.

کمبود دارو در همه کشورهای پیشرفته دنیا وجود دارد و این مشکلات هم ممکن است برای هر کشوری پیش بیاید. شرکتی که سال‌ها از او دارو تهیه می‌کردیم یکباره دارو به ما نمی‌دهد، پس این کمبود عجیب نیست.

اما به گفته مدیران وزارتخانه و شما ما به خودکفایی دارو رسیده‌ایم، پس چرا کمبود دارو داریم؟

بله ما ۹۷ درصد به خودکفایی رسیده‌ایم و مشکل هم در تامین دارو نداریم.

همین درصد هم متناقض است، چرا آقای وزیر از ۹۷ درصد می‌گوید و شما در برخی مصاحبه‌ها از خودکفایی ۹۲ درصدی می‌گویید؟

ما به خودکفایی ۹۹ درصدی رسیده‌ایم. ۹۷ درصد از داروهای تولیدی، همه ایرانی هستند. تناقض ۲ درصد، برای تولیداتی است که اگر وارد شود برای ما مشکلی پیش نمی‌آید. این ۲ درصد هم مشابه داخلی و هم مشابه خارجی دارد. درباره آن ۹۲ درصد هم همین طور است، ۵ درصد تفاوتی که عنوان می‌شود، در تولید داروهای خاص داریم. یك درصد از داروها را هم نمی‌توانیم تولید کنیم که جزو همان داروهای نایاب یا کمیاب است، بیمارانی که تعدادشان کم است و برای شرکت‌ها به‌صرفه نیست که آن دارو را تولید کنند.

ولی برای پانسمان بیماران ای‌بی به مشکل خورده‌ایم.

مشکلات را حل کردیم، حالا مشکلی نداریم.

چرا راه‌حل‌هایتان برای حل مشکلات مقطعی دارو، این‌قدر زمانبر است؟

راه‌حل‌هایی برای حل مشکلاتمان داریم که نمی‌توانم به شما بگویم. راه‌حل‌هایمان زمانبر است.

هیچ کشوری در تولید دارو، خودکفا نیست

۶۵ تا ۷۰ درصد مواد اولیه داروها در داخل ایران تولید می‌شود. کشورهای هند و چین، درصد بالایی از مواد اولیه را تولید می‌کنند و این دو کشور هم مواد اولیه را به همه کشورها صادر می‌کنند.

هر کشوری توانایی تولید دارو را ندارد. در این زمینه اما کشور ایران در تولیدات دارو پیشرو است. شاید برخی بگویند چون ۳۰ تا ۳۵ درصد مواد اولیه تولید دارو از خارج وارد می‌شود، پس در تولید دارو، خودکفایی معنایی ندارد. اگر این‌طور باشد، هیچ کشوری نمی‌تواند ادعای خودکفایی کند. چون از صفر تا صد تولید دارو در هیچ کشوری انجام نمی‌شود و آیا این یعنی که هیچ کشوری، در زمینه دارو به خودکفایی نرسیده است؟ در درازمدت اما کشور ایران می‌تواند ادعا کند که به خودکفایی رسیده است، شرکت‌های تولیدکننده، در تولید مواد اولیه هم در حال تلاش هستند و به‌زودی مواد اولیه لازم را تولید خواهند کرد. واردات مواد اولیه از خارج کشور، مشکلاتی در گذشته ایجاد کرده و باعث شده بود که انحصار واردات در چنگ برخی از تولیدکننده‌های داخلی باشد. حقیقت این است که در واردات مواد اولیه هم مافیا وجود دارد. آن‌طور که مدیران سازمان غذا و دارو می‌گویند آنها با انحصار مخالف هستند.

به همین دلیل مزیتی که تحریم‌ها برای ایران داشته، این بود که برای واردات مواد اولیه، سراغ کشورهای دیگر رفته و این انحصار را شکسته و توانسته قیمت دارو را کاهش دهد. این روزها مردم از گران شدن دارو می‌گویند، یک بیمار ممکن است انسولینی را که ماه قبل تقریبا ۵۰ هزار تومان خریده است، ماه بعد، گران‌تر و با قیمت ۷۰ هزار تومان بخرد. مردم این افزایش قیمت را در داروخانه‌ها می‌بینند، اما مسؤولان سازمان غذا و دارو می‌پرسند چرا نباید دارو گران شود؟

دارو یك کالای اقتصادی است و همه مولفه‌های تورم هم بر آن حاکم است. اگر دارو گران نشود، ضرر این گران نشدن خیلی بیشتر خواهد بود. به باور مدیران این سازمان اگر این افزایش قیمت دارو انجام نمی‌شد، با هفت تا هشت برابر قیمت این روزها دارو باید وارد کشور می‌شد و این به ضرر بیمار و شرکت‌های بیمه‌ای است.

برخی مدیران سازمان غذا و دارو می‌گویند، اگر مردم از این موضوع ناراحت هستند، به خاطر این است که وزارتخانه و سازمان غذا و دارو اطلاع‌رسانی نکرده‌اند و مدیران در سخنرانی‌ها درباره گران نشدن دارو، بارها صحبت کرده‌اند. این که دارو گران نشود، امکان ندارد.

حق با شماست

info@jamejamdaily.ir

روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

#اتوبوس_دودزا

بابایی از شهرقدس:

اتوبوس‌های میدان آزادی به شهرقدس فرسوده و دودزا هستند و نیاز به تعویض با اتوبوس‌های نو دارند.

#سیروس_ترافیک

عباسی از تهران:

جولان موتورسیکلت‌های باری و مسافربر در چهارراه سیروس باعث افزایش ترافیك و سد معبر در این خیابان می‌شود. لطفا به این موضوع رسیدگی شود.

#دلار_کسب‌وکار

چشمی از تهران:

جهش ناگهانی و دائم قیمت دلار باعث به‌هم ریختن امنیت اقتصادی کسبه و بازار شده است و سطح معاملات را به کمترین حد رسانده است.

#اینترنت_گرانی

طیار از بابل:

اپراتورهای تلفن همراه هر چند مدت و به صورت نامحسوس قیمت بسته‌های اینترنت را گران می‌کنند و باعث افزایش هزینه شهروندان می‌شوند، چرا وزارت ارتباطات به این تخلفات رسیدگی نمی‌کند؟

#بازار_تابلو

دلاور از تهران:

بازارهای داخلی و سرپوشیده ۱۵ خرداد فاقد تابلوهای راهنما هستند و شهروندانی که با این بازارها آشنایی ندارند، سردرگم می‌شوند.

#کرایه_خودرو_برقی

شجاعی از تهران:

کرایه خودروهای برقی داخل بازار که ابتدا رایگان بودند بسیار گران است و با توجه به مسافت کوتاه بهتر است نرخ این خودروها تعدیل شود.

#بورس_ضرر

خیری از اصفهان:

وضعیت بازار بورس با توجه به اتفاقات این اواخر بسیار ناپایدار و خراب شده است و سهامداران ضرر هنگفتی را متقبل شده‌اند. از دولت محترم درخواست می‌شود حمایت بیشتری از سهامداران انجام دهد.

#روستا_مشکلات

زند از بابل:

به علت زیرساخت نامناسب در روستاهای شهرستان بابل و بابلکنار هر بار یك خسارت به مردم وارد می‌شود. یك بار لوله‌های آب سوراخ می‌شود، یك بار برق‌رسانی به مشکل برمی‌خورد و قطعی تلفن نیز دائم شده است. چرا به این وضع رسیدگی نمی‌شود؟